

#svet #bombardovanie #vojna #sucasnost #dejiny

Sven Lindqvist

Si mŕtvy

absynt

História
bombardovania

absynt

Sven Lindqvist:
Si mŕty
História bombardovania

Sven Lindqvist

Si mŕtvy

**História
bombardovania**

Preklad: Jozef Zelizňák

Copyright © Sven Lindqvist, 1999

First published by Albert Bonniers Förlag, Stockholm, Sweden

Published in the Slovakian language by arrangement with Bonnier

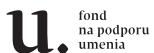
Rights, Stockholm, Sweden and PLIMA d.o.o.

Cover Art © Pavlína Morháčová

Translation © Jozef Zelizňák

ISBN 978-80-8203-127-3

Publikáciu z verejných zdrojov
podporil Fond na podporu umenia

With the financial support
of the Swedish Arts Council

Obsah

Čísla za dvojbodkou poukazují na číslo odseku

11	Predslov
13	Vstupy 1 – 22
26	Roky 762 – 1910: 23 – 74
62	Roky 1911 – 1939: 75 – 176
139	Roky 1940 – 1945: 177 – 245
191	Roky 1946 – 1955: 246 – 291
226	Roky 1956 – 1965: 292 – 327
252	Roky 1966 – 1975: 328 – 352
272	Roky 1976 – 1985: 353 – 366
283	Roky 1986 – 1995: 367 – 380
293	Roky 1996 – 1999: 381 – 400
307	Poznámky
315	Literatúra

22 vstupov

Čísla poukazujú na číslo odseku

Zomrel si: 1, 166 – 173

Na začiatku bola bomba: 2, 24 – 25, 28 – 29, 32 – 33, 62, 65 – 68

Dejiny budúcnosti: 3, 46, 55 – 57, 59 – 60, 72 – 73

Smrť prichádza vzduchom: 4, 76 – 78, 85, 135, 80 – 84

Čo sa smie robiť vo vojne: 5, 26 – 27, 30 – 31, 35, 45, 40, 43 – 44,
48 – 49, 53 – 54, 58, 64, 75, 79, 39, 41 – 42, 47, 50

Divochov bombardujú: 6, 74, 100 – 102, 106 – 108, 112, 23, 113 – 114,
118, 123, 146 – 153

Z bombardovaných sa stávajú divosi: 7, 109 – 110, 126, 139, 141 – 143,
155

Zákon a proroci: 8, 93 – 96, 103 – 104, 111, 124 – 125, 105, 115 – 117,
133 – 134, 140, 144 – 145

Z Chefchaouenu do Guernicy: 9, 119, 390, 120 – 122, 391, 156 – 164,
293, 400

Ťžasné rozhodnutie: 10, 178 – 180, 174 – 175, 177, 181 – 182, 190 – 194,
196

Hamburg, Osvienčim, Drážďany: 11, 392, 200 – 211, 213 – 218

Tokio: 12, 197 – 198, 219 – 222, 165, 223 – 228, 231

Sen o superzbraňi: 13, 69 – 71, 87, 183, 89 – 92, 127 – 128, 132, 186, 131,
137 – 138, 176, 189, 187 – 188, 199, 232 – 234

Hirošima: 14, 372 – 375, 235 – 236, 241 – 242, 249 – 250, 326 – 327,
352, 365 – 366, 376 – 378

Žiť so superzbraňou: 15, 246 – 248, 251, 254 – 255, 262 – 266

Bomby proti sebaurčeniu: 16, 97 – 98, 184, 229 – 230, 243, 256,
259 – 261, 282 – 286, 305 – 309

Kórea: 17, 267, 269 – 272, 237 – 238, 244 – 245, 268, 273 – 275, 367, 276

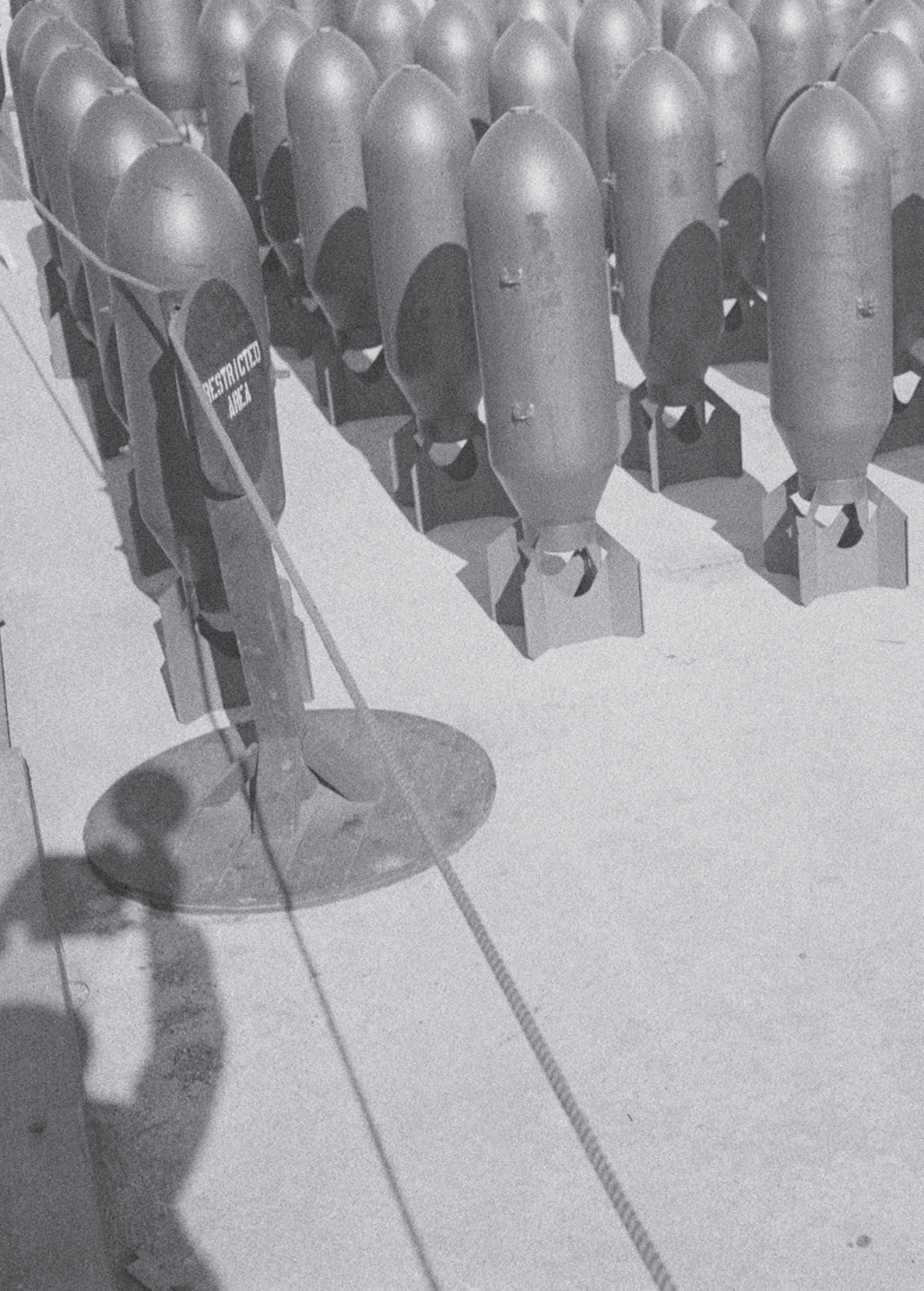
Masívna odplata: 18, 36 – 37, 61, 277 – 281, 287 – 292, 296 – 299,
301 – 303, 312 – 320

Flexibilná odplata: 19, 322 – 325, 328 – 333, 34, 88, 185, 334 – 338,
340, 344 – 347

Chirurgická presnosť: 20, 38, 51 – 52, 63, 86, 99, 129 – 130, 136, 154,
195, 212, 253, 257 – 258, 348 – 351, 353, 358 – 359

Bomba pred súdom: 21, 239 – 240, 252, 294 – 295, 300, 304,
310 – 311, 321, 339, 341, 357, 360 – 362, 379, 381 – 389

Nič, čo by pripomínalo človeka: 22, 368 – 370, 393, 342, 371, 343,
394, 354 – 356, 380, 363 – 364, 395 – 400

RESTRICTED
AREA

Predslov

Táto kniha predstavuje labyrint, do ktorého sa môžeš dostať ktorýmkoľvek z dvadsiatich dvoch vstupov, no nemôžeš z neho vyjsť. Každý vstup vedie k rozprávaniu alebo úvahe, ku ktorým ťa dovedie šípka s číslom odseku, kde pokračuje text. Kráčaj teda od vstupu číslo 1 k odseku 166 a pokračuj číslo za číslom k odseku 173, odkiaľ ťa šípka vráti späť k vstupu 2.

Ak sa stratíš, cestu nájdeš pomocou obsahu na začiatku knihy. Tak ako cestuješ v čase, putuješ aj v knihe – často vpred, no niekedy i vzad. Nech sa ocitneš kdekoľvek, obklopi ťa súčasné udalosti a súčasné myšlienky z iných rozprávání, než je to, ktoré práve sleduješ. A práve v tom je zmysel. Vďaka tomu vzniká takýto text – jedna z množstva možných ciest chaosom dejín.

Vitaj teda v labyrinte! Nasleduj šípky, skladaj toto strašné puzzle a potom, ako uvidíš moje storočie, postav z iných dielov svoje vlastné.

1 Zomrel si

„Zomrel si,“ hovorievali sme. „Si mŕtvy,“ hovorievali sme. Vždy sme sa hrávali na vojnu. Mnohí naraz, dvaja a dvaja, alebo sami vo svojich snoch. Vždy bola prítomná vojna, vždy mŕtvi.

„Nehrajte sa tak,“ napomínali nás rodičia, „zostane vám to.“ Aká hrozba? Najviac zo všetkého sme chceli, aby nám to zostalo. Nepotrebovali sme hračkárske zbrane. Každá palička sa v našich rukách menila na pušku, šišky na bomby. Nepamätám si, že by som v detstve čo i len močil, či už vonku v lese alebo doma na latríne, bez toho, aby som nezameral cieľ a následne ho nezbombardoval. Ako päťročný som bol už skúsený bombardér.

„Keď sa všetci budú takto hrať,“ hovorievala mama, „bude vojna.“
A naozaj – bola vojna. → 166

2 Na začiatku bola bomba

Na začiatku bola bomba. Tvorila ju rúra, povedzme bambusová trubica, tých mali Číňania požehnane. Rúra bola naplnená výbušninou, napríklad pušným prachom, ten Číňania vynašli už v 9. storočí. Keď trubicu uzatvorili z oboch strán, vznikla z nej bomba.

Keď ju otvorili na jednej strane, výbuch trubicu vystrelil vpred. Bomba sa zmenila na raketu. Rýchlo sa vyvinula na dvojstupňovú raketu – veľká raketa sa vzniesla do vzduchu a na nepriateľa spustila dážď malých rakietiek. Číňania používali takéto rakety pri obrane Kaifengu už v roku 1232. Zbraň sa prostredníctvom Arabov a Indov

dostala do Európy okolo roku 1250, no upadla do zabudnutia, kým ju okolo roku 1800 znovu objavili Angličania.

Keď rúru otvorili na druhom konci, bomba sa zmenila na pušku alebo kanón. Výbuch vyvrhol všetko, čo človek vopchal dovnútra, napríklad guľu alebo inú, menšiu bombu, nazývanú granát. Pušku aj kanón začali v Číne používať v roku 1280, v Európe asi o tridsať rokov neskôr. → 24

3 Dejiny budúcnosti 1880 – 1910

Dobrý deň! Volám sa Meister. Profesor Meister. Prednášam o dejinách budúcnosti v románe *Three Hundred Years Hence* (Tristo rokov) od Williama D. Haya. Keď v roku 1881 kniha vyšla, moja epocha predbehla čitateľa asi o tristo rokov. Dnešná spoločnosť sa výrazne priblížila Spojenej ľudskosti, v ktorej v knihe žijem. Aj tak sa však moja situácia rozprávača v zásade nezmenila. Hovorím o vašej budúcnosti, ktorá je pre mňa históriou. Viem, čo sa vám stane, keďže mne sa to už stalo. → 46

4 Smrť prichádza vzduchom

Prvá bomba vypustená z lietadla vybuchla v oáze neďaleko Tripolisu 1. novembra 1911.

„Taliani hádzajú bomby zo vzduchu,“ informoval o deň neskôr denník *Dagens Nyheter*. „Jednému z letcov sa podarilo úspešne zhodiť niekoľko bômb na tábor nepriateľa.“

Poručík Giulio Cavotti sa vyklonil zo sedadla svojho jednoplošníka ladného ako vážka a vypustil bombu – dánsky ručný granát značky Haasen – na severoafrickú oázu Tádžúrá' neďaleko Tripolisu. Krátko nato zaútočil na oázu Ajn Zára. Spolu boli pri tomto prvom vzdušnom útoku vypustené štyri bomby, každá s hmotnosťou dva kilogramy. → 76

Inžinier Robur ukazuje pokrok Parížanom...